

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Dr. Tüdös János jelölése

Egyhangulag jelölte a nagyválasztmány is.

Debrecen, október 5.

A debreceni függetlenségi- és 48-as párt egyik szerve, a pártnak az I-ső kerületbeli nagy választmánya ma délután 5 órakor nagy érdeklődés mellett gyűlést tartott a függetlenségi olvasóköri termében.

A gyűlésen a párt két tiszteltreméltó, nagyérdemű tagjai, Kertész Mihály és Somogyi Pál elnökök. Mindvégig lelkesedés mellett vezették keresztül a nagyválasztmány gyűlését, a melyen Somogyi Pál megindult hangon emlékezett meg nagy Rákóczi Ferenc fejedelemnek történetirójáról, a boldogult Thaly K.-ról is, akinek elhalálása miatt kellett összehívni az I-ső választókerületnek ezt a nagyválasztmányi ülését is.

A nagyválasztmány ülésének lefolyását alább ismertetjük. Itt a részleteket nem említjük fel, hogy a nagyválasztmány többeknek tiszteletet érdemlő hozzászólásai után nagy lelkesedéssel és szeretettel egyhangulag jelölte dr. Tüdös Jánost az I-ső választókerületbeli függetlenségi- és 48-as párt képviselőjelöltjéül. — Ezen egyhangú jelölés után a párt minden tagjára, aki képes a személyes érdekeken felül emelkedni, csak egyetlen nagy feladat és nemes kötelesség vár, hogy egymás megértésével diadalra vigyük a „szűzkerületben” pártunk zászlóját, — pártunk rokonszenves és nagytehetségű jelöltjét, akit küldöttséggel hívtak meg a jelöltetése után a gyűlésre — és aki hazafias, férfias és magvas alkalmi beszédben köszönte meg a feléje fordult bizalmat. Anélkül, hogy most e jelölés jelentőségét taglalnánk, kiváló jelöltünknek üdvözlése mellett adjuk tudósításunkat.

*

Az ülés megnyitása.

Kertész Mihály elnök megnyitván a nagyválasztmányi ülést, üdvözölte annak tagjait s felkérte Somogyi Pál társelnököt, hogy adja elő a tárgysorozatot.

Somogyi Pál emelkedett ekkor szólásra s kifejtette a nagyválasztmány összehívásának célját. Ezután hosszabb beszédben, igen

szép szavakkal méltatta az elhunyt nagynevű képviselő: Thaly Kálmán érdemeit, akinek elhalálása folytán kellett ezen nagyválasztmányt összehívni. Az elhunyt érdemeit — ugymond Somogyi — nem szükséges a nagyválasztmány előtt bővebben fejtegetni, hiszen mindenki tudja, hogy 28 éves képviselőisége alatt mindig szíven hordozta a város és a polgárság ügyeit s mindég a függetlenségi eszmék törhetlen híve volt. Most amidőn Thaly Kálmán halála után az első ülését tartja a nagyválasztmány, indítványozza, hogy az elhunyt érdemeit, aki úgy a függetlenségi eszmék híve és harcosa, mint a magyar hazának egyik legnagyobb történet-tudósa volt, jegyzőkönyvbe iktassák.

Egyhangú helyeslés fogadta Somogyi Pál szavait. Ezután előadta az intéző bizottság vasárnapi üléséről szóló jelentését, mely dr. Tüdös Jánost jelölte képviselőnek. Méltatta dr. Tüdös János érdemeit, amelyek a párt minden egyes férfija előtt ismeretes. Titkos szavazás után jelölte az intéző bizottság dr. Tüdös Jánost, aki mióta belépett a függetlenségi pártba, azóta a legtevékenyebb és leghüségesebb tagnak bizonyult. A párt szeretete megnyilvánult már egy ízben iránta akkor is, amikor a polgármesteri székbe jelölte s támogatta is. Kéri a nagyválasztmányt, hogy mint a multban is, most is fogadják el az intéző bizottság jelölését.

Felszólalások.

Somogyi Pál nagyhelyesléssel fogadott szavainak elhangzása után Király Gyula iparos eljáró szólalt fel. Tudja és elismeri Tüdös János érdemeit s tudja, hogy az ő „tizedének” intelligenciája is Tüdössel van, de többekkel beszélt, akik dr. Varga Lajost kívánták jelöltjükné. Kérdés, hogy ilyen körülmények között a külsőséggel nem nyomják-e el a pártot?

Dr. Fejér Ferenc: Azok is lelkesedve fogadták dr. Tüdös János jelölését!

Szóllóssy Sándor eljáró tisztelettel hajlik meg az intéző bizottság javaslata előtt, dr. inkább gondolná, hogy régiebb párttagokat — mint Kovács Józsefet, vagy Somogyi Pált léptetnék fel.

Somogyi Pál: Itt mindenkinek van joga felszólalni. Az előbbi felszólalásokból azonban nem vett ki semmiféle indítványt, amely az intéző bizottság javaslata ellen szólna. Arra vonatkozólag, hogy miért nem léptetik fel Kovács József polgármestert, — vagy Somogyi Pált, mint párttagokat, biztositotta a felszólalót, hogy Kovács József polgármester — akivel az elnök e tárgyban személyesen beszélt — nem vállalná. A maga részéről is oda nyilatkozik, hogy semmi szín alatt sem vállalná a jelölést, amit egyébként csak azért említett fel, merthogy az ő nevét is szóba hozta Szóllóssy.

Somogyi Pál ezen kijelentéseit „öljen Tüdös János” kiáltással vették tudomásul s az éljenzés csillapulta után Bácsi András szólalt fel, szintén nem kicsinyli Tüdöst, bár a pártba nem rég lépett be. Csak azt nem érti, hogy Vargha Lajost — aki régi buzgó harcos és érdemes tagja volt a pártnak, — miért mellőzik?

Kovács János a párt két eljárójának felszólalásukra annyit mond, hogy dr. Tüdös János vasárnap este kijelentette, hogy mindig rokonszenvezett a függetlenségi eszmékkel és a párttal. Sőt azzal ellentétben sem volt. Azonban nem volt a harc embere, de most sikra száll azokért az eszmékért s küzd mellettök és értök. A Bácsi szavaira pedig megjegyzi Kovács, hogy a dr. Varga Lajos érdemeit elismerte az intéző bizottság is. De itt nem a személyt, hanem a párt érdekeit kell tekinteni, különösen akkor, amikor a mételey ezen legtisztább kerületbe is beférkőzött. (Hiszen dr. Varga Lajos ellen oly küzdelmet vívott meg az ellenpárt, hogy elbukott a bizottsági tagválasztások alkalmával). Most van azért az egyetértésre a legnagyobb szükség s ezért kéri a nagyválasztmány tagjait, hogy egyhangulag fogadják el az intéző bizottság javaslatát.

Az egyhangú jelölés.

Miután Somogyi Pál kérdésére több felszólaló nem akadt s dr. Tüdös János jelölése ellen indítvány nem tétetett, az elnök egyhangulag elfogadottnak jelentette ki az intéző bizottság javaslatát. Egyben felkérte Varjas János, dr. Kiss Gyula, Thiessen Arthur, dr. Burger Péter választmányi tagokat, hogy küldöttséggé alakulva dr. Kiss Gyula vezetésével hívják meg dr. Tüdös Jánost a nagyválasztmány ülésére, dr. Burger maga helyett Szóllóssy Sándort ajánlja. Jeney Miklós közbeszól: „menjenek mindketten!”, mire a választmány mindkettőjüket kiküldi a küldöttségbe. Mig a küldöttség megérkezik, Somogyi Pál az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

A küldöttség nemsokára visszatért dr. Tüdös Jánossal. A megérkezett jelöltet óriási éljenzéssel fogadták. Somogyi Pál újra megnyitotta az ülést. Somogyi Pál rövid beszédben üdvözli dr. Tüdöst:

— Van szerencsém — ugymond — értesíteni a függetlenségi- és 48-as párt intéző bizottságának és nagyválasztmányának határozatáról, melynek bizalma kiválasztotta arra, hogy Debrecen város I. kerületébe képviselőnek jelölje. Kérem a nagyválasztmány megbízásából, hogy a jelölést elfogadja-e?

Tüdös János beszéde.

Dr. Tüdös János a következőleg válaszolt:

Tisztelt Elnök Urak!
Tisztelt Nagyválasztmány!
Szeretett Polgártársaim!

Mély meghatottsággal és hálás köszönettel veszem az első választókerület nagyválasztmányának rám nézve oly megtisztelő határozatát, amelyet a mélyen tisztelt Elnök ur tolmácsolt. Rendkívüli megtiszteltetés ez az én csekélységemmel szemben, annál nagyobb, mert oly nagynevű előd örökébe kíván állítani, amilyen Thaly Kálmán volt, kinek emléke nemcsak a mi sziveinkből nem hal ki soha, de akinek neve hazánk történetében örökké élni fog.

Akar ön szép szobavilágítást? akkor vegyen háztartási **Deutsch-nál** petróleumot, nem füstöl, **Piacz-utca 38.** nem szagos, kapható: **Hatvan u. 9. Péterfia u. 42—44**

Nem térhetek ki az elől a megtisztelő bizalom elől, amellyel szeretett polgártársaim felém fordulnak — s amidőn kijelentem, hogy a felajánlott jelöltséget hálas szívvel elfogadom, egyben ünnepélyesen nyilatkozatom és fogadom azt is, hogy a függetlenségi és 48-as part programjához — melyet magamnak vallok és hirdetek — soha hűtellen nem leszek, mert ez az én politikai hitvallásom s csak arra kérem istenemet, adjon nekem erőt és képességet, hogy ezen az alapon állva, hazámnak, nemzetemnek és közelebről szülővárosomnak, Debrecennek, minél többet használhassak.

Válságos idők járnak, pártuk nagy elveinek és magasztos céljainak teljes megvalósítása elé óriási, — leküzdhetetleneknek látszó akadályok tornyosulnak. A függetlenségi és 48-as párt többségben van az országgyűlésben. A parlamentárizmus törvényei szerint programjának megvalósításában az ország, hazánk teljes függetlensége és szabadsága kivívásának semmi sem állhatna útját. S mégis maga az országos függetlenségi és 48-as párt nagynevű vezére, Kossuth Ferenc jelenti ki, hogy hazánk közjogi teljes függetlenségének és önállóságának megteremtése ez idő szerint egyelőre legalább leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

Ellenben közgazdasági önállóságunk megvalósítása, az önálló vámterület és az önálló magyar nemzeti bank felállításában nem lehet előttünk akadály, mert ez iránti követeléseink most is érvényben levő, élő, szentesített törvényekkel van biztosítva. Én Kossuth Ferenc politikáját — amelyet eddig követett — elfogadom és követni kész vagyok. Teremtjük meg teljes közgazdasági függetlenségünket, állítsuk fel a törvényes határidő alatt a vámsorompókat s ennek biztosítása végett állítsuk fel azonnal és haladéktalanul az önálló magyar nemzeti bankot s vessük meg az által, közgazdasági életünk teljes függetlenségének keresztülvitelével, a talán későbbi jövőben kivívandó politikai függetlenség leg-erősebb és legbiztosabb fundamentumát.

Am vegyen részt a függetlenségi párt a kormányzásban s valósítsa meg programunknak az egyik legsarkalatosabb követelményét, mert ezáltal nagy lépést teszünk előre hazánk teljes függetlenségének kivívása felé. De ha ellenségeink, a bécsi hatalom világos törvénybiztosította jogaink érvényesülése elé is gátat vet, akkor nem marad más feladat hátra a függetlenségi és 48-as part részére, minthogy ott hagyja a kormányhatalmat, amely eredmények és vívmányok nélkül csak arra volna alkalmas, hogy pártunk erkölcsi tőkéjét megcsorbítsa s a pártunkba vetett közbizodalmat megrendítse, — menjen ellenzékbe, hirdesse ország, világ előtt a halhatatlan Kossuth Lajos nagyelvei alapján dicső programunkat a maga teljes ragyogó fényében s küzdjünk és harcoljunk függetlenül és minden erőnk megfeszítésével mindaddig, míg eljön a jobb jövő melynek, el kell jönnie s teljesen szabad és független lesz imádtott hazánk.

Ujra kijelentem és újra fogadom, hogy én a függetlenségi és 48-as párt elveire és programjához utolsó le-

helletemig törhetetlenül hű leszek és hű maradok.

Nagy lelkesedéssel és viharos éljenzéssel fogadta a választmány dr. Tüdös János beszédét.

Somogyi Pál örömmel nyilatkozott a jelöltséget elfogadó nyilatkozatról. Iliszi — ugymond — hogy legközelebb mint megválasztott képviselőt fogja üdvözölhetni a jelöltet. Eddig ebben a kerületben nem bukott el a függetlenségi zászló, egyesíteni kell hát most is erőinket s lelkesedésünket át kell vinnünk az egész választókerületre, mert erre szükség van a párt érdekében. Kéri a nagyválasztmány tagjait, hogy egyesült erővel munkálkodjanak a függetlenségi zászlóért s midőn lelkének azon óhajával zárja be az ülést, vajha ezen zászló most is diadalra jutna, ajánlja a képviselő jelöltet a tagok legnagyobb szeretetébe.

Eljenzéssel fogadták az elnök zárószavait, mely után az ülés tagjai nagy lelkesedés közepett oszlottak szét.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 5.

Néhány perccel tíz óra után nyitotta meg Justh Gyula elnök az ülést. A képviselők nagy számban jelentek meg és a függetlenségi-pártiak a terembe lépő Kossuth Ferencet élénken megélték. A miniszterek már az ülés megnyitására helyeiken vannak s Wekerle miniszterelnök Kossuth Ferencel élénk beszélgetésbe merült el. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök Vrbancsics Ferenc horvát képviselő halálát jelenti be. Bejelenti Rakowszky István és Ná-vay Lajos alelnökök leveleit, melyekben az alelnöki tisztségről lemondanak, ugyszintén Szmrecsányi György jegyző tiszteről való lemondólevelet is bemutatja. Elnök indítványára a Ház a lemondásokat tudomásul veszi. Günther Antal kuriai elnököt törént kinevezését a Ház ugyancsak tudomásul veszi. Több ünnepségen való képviselteséről számol be ezután az elnök. Az önálló magyar nemzeti bank felállításáról szóló kérvényeket a függetlenségi pártion lelkesen megélték. Bejelenti az elnök az időközben üresedésbe került kerületekben a választás megejtése iránt tett intézkedést s ennek kapcsán Harambásics Agost horvát képviselő mandátumáról való lemondását a Ház tudomásul veszi. Ezután Vertán Endre jegyző a beérkezett kérvényeket, majd a válasz nélkül maradt interpellációk és indítványok jegyzékét olvassa fel.

Fenyvessy Soma a mentelmi bizottság előadója több mentelmi ügyből tesz jelentést.

Justh Gyula elnök ezután javasolja a Háznak, hogy a nagy nemzeti gyász alkalmából október 6-án és 7-én, ülést ne tartson s a legközelebbi ülésen — október 8-án — a kivándorlási bizottság tagjainak megválasztását tűzzék ki. (Helyeslés).

Nagy György: Az október 6-iki gyász kegyelelenség megnyilvánulásához hozzájárul s kívánja, hogy minden képviselő holnap Aradon legyen. Nem járulhat azonban hozzá ahhoz, hogy október 8-án más napirend, mint a bankügy tárgyalassék. A fontos politikai helyzet megkívánja, hogy erről tárgyaljon a Ház s nem járja, hogy a politika a Ház tárgyalásából kikapcsolassék.

Rakovszky István: Igaz, úgy van! Ezután nagy zaj közepette Zboray Miklós emelkedik szólásra. Az aradi gyászünnepre való tekintettel hozzájárul a Ház két napi szüneteléséhez. Nem járulhat azonban hozzá, hogy október 8-án az elnök által javasolt napirend tárgyalassék. A napilapokból értesült hogy a Ház még 9 napig tárgyalni fog.

Lázár Pál közbeszól.

Zboray Miklós: Kérem ezt az ügyet sem kilogrammal, sem dekagrammal mérni nem lehet. (Viharos derűltég). Justh Gyula elnök kilenc napig meg enged üléseket.

(Felkiált: Éljen Justh). Érthető, ha a ház elnöke a pártkörben képviselő, de mint Ház elnök nem szerepelhet. Kéri, hogy a politika ügyei tárgyalassanak.

Kossuth Ferenc: Ha a parlament nem politikával, hanem belügyeivel fog foglalkozni, az nem sérti a parlamenti elvet.

Gróf Apponyi Albert: Zboray Miklós-nak válaszol és kijelenti, hogy a napilapokban közölt tegnapi beszédét a lapok tévesen hozták. Kéri kijelentésének tudomásul vételét. (Helyeslés).

Farkasházy Zsigmond: Kifogásolja, hogy Zboray Miklós nem tett konkrét indítványt s ezt annál inkább esodálja, mert a néppárt volt az, aki hosszú ideig nem ismertette álláspontját. A néppárt nem vallotta be, milyen álláspontot foglal el az önálló bank ügyében.

Justh elnök ismételtén kéri, hogy csak az elnöki előterjesztéshez szóljon.

Farkasházy Zsigmond: Hozzájárul az elnök indítványához, de kéri, hogy a Ház Nagy György indítványát fogadja el napi-rend gyanánt. Nagy György indítványát, mely szerint a bankbizottság jelentése már a legközelebbi ülésen tárgyalassék, fogadja el.

Zboray Miklós személyes megtámadtatás címén szólal fel. Farkasházy-nak válaszol és kijelenti, hogy a néppárt programjáról akkor tenne jelentést, ha ő lenne a többség vezére. (Nagy derűltég.)

A Ház óriási többséggel az elnök indítványát fogadja el. Ezzel az ülés véget ért. A függetlenségi pártiak Justh Gyulát lelkesen megélték.

A központi választmány üléséből.

Mikor lesz a képviselőválasztás?

Debrecen város központi választmánya kedden délelőtt ülést tartott a városháza nagytanácstermében. Az ülésen nagy számmal jelentek meg a választmány tagjai és az I-ső kerületbeli képviselőválasztás megejtésével foglalkoztak.

Kovács József polgármester elnököt, dr. Tóth Emil vezette a jegyzőkönyvet. Jelen voltak: Szilágyi Imre, Somogyi Pál, Schwartz Vilmos, Komlóssy Arthur, Tóth István, K. Kiss József, dr. Tüdös János, Aczél Géza, Szabó Kálmán, dr. Fejér Ferenc, dr. Beregi Nagy Sándor.

A polgármester üdvözlő szavai után a tett bejelentéssel kapcsolatosan meghozták határozataikat.

A választás megejtését folyó hó 20-ik napjára, október 20-ik napjára tűzték ki.

Kik lesznek a választás intézői?

Választási elnökül K. Kiss Józsefet választották meg, aki egyszersmind a Péterfiai részen a szavazatszedő bizottságnak is elnöke lesz, ezen minőségében Török Péter tanár helyettesíti.

A csapó-utcai részre Sinka Sándort választották meg a szavazatszedő bizottság elnökül, helyettes elnöktársul pedig Szabó Lajost.

A szavazatszedő küldöttségek jegyzői a Péterfián dr. Nagy Sándor, a Csapón Szabó István házipénztáros lesznek, helyetteseik a Péterfián Hódy Béla, a Csapón dr. Polgár Dániel.

A választási helyiségek kitűzése.

A szavazatszedő bizottságok helyiségeit is megjelölték.

A csapó-utcai részre a Zenede igazgatóságától a Zenede nagytermét kérik ki, — míg a Péterfia-utcai részek a református egyház tanácstermében fognak szavazni.

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa
 cégnél, DEBRECZEN, Piac-utca 38

Hány választója van az I-ső kerületnek?

A központi választmány bejelentése szerint az I-ső választókerületben, a Péterfia- és Csapó-utcai részen 1775 választópolgár lakik.

Justh Gyula üzenete.

Debrecenhez és a hajdusághoz.

A debreceni nagy népgyűlést rendező intéző bizottság tudvalóval Debrecen és a Hajduság független polgársága nevében üdvözlő sürgönyt intézett Justh Gyula házelnökhöz, az önálló nemzeti bankért folytatott küzdelem egyik lelkes vezéréhez. Justh Gyula nem hagyta üzenet nélkül ezt az üdvözlést. A következő levelet intézte Somogyi Pál pártelnökhöz.

Igen tisztelt Pártelnök Ur!

Az önálló magyar nemzeti bank és vele a gazdasági függetlenség érdekében folytatott tevékenységem alkalmából nyilvánított szives és megtisztelő üdvözlésüket melegen köszönöm. Nagyra becülöm ezt a bizalomnyilvánítást azért, mert a függetlenségi eszme erős várából és rendíthetetlen elhűségű férfiak részéről ér engemet. Szívem bensős meggyőződésével bízom abban, hogy a gazdasági függetlenség eléréséért még reánk váró küzdelemben Debrecen polgársága és az ő vezetésével az egész Hajduság mindvégig támaszmarad. E bizalomból fakadó meleg érzéssel küldöm önöknek hazafias üdvözlétemet.

Budapest, szeptember 25.

Tisztelettel,
Justh Gyula.

A vásár eredménye.

Hogy sikerült a debreceni nagyvásár?

Beszélő számadatok.

A régi híres debreceni nagyvásároknak már csak a hírek és emlékek maradt meg. A debreceni állatvásárok azonban még mindig országos jellegűek és irántuk nemcsak a környékbeli jószágtartók, hanem a városban nagy az érdeklődés.

A mostani nagyvásár elég jól sikerült, bár nem olyan mértékben, mint a tavalyi őszi vásár. A csaknem egy hélig tartó állatvásárban állandóan élénk volt a forgalom és a kereslet, a lóvásárt kivéve, mindennap elég nagy volt.

A vásárfelügyelőség kimutatása szerint a juhvásárban felhajtott 50,622 és eladatott 29,018 darab. Az eladási árak emelkedettek voltak. Kos 28-tól 34 koronáig, anyajuh 14-től 26 koronáig, bárány 8-tól 14 koronáig, fiatal ürü 16-tól 24 koronáig, öreg ürü 20-tól 32 koronáig kelt el páronként.

Sertés felhajtott 3600, eladatott 2991 darab a következő árakon: anyakoca 80—100 korona, süldő egy évesig 50—60 korona, kansertés 90—120 korona. Kóvér sertés kilóját 1.38—1.42 koronájával vették.

Nagyon gyenge volt a lóvásár, mely pedig az egész állatvásárban a legsikerültebb szokott lenni mindig. Ennek a sajnálatos dolognak az oka az, hogy éppen a debreceni vásárral egyidőben tartották meg Budapesten a nagyszabású luxus lóvásárt és ez a vidékiek fiyelmét és érdeklődését elvonta Debrecenről. A lóvásáron mindössze 1235 darab adatott el. Nagyobb volt már a forgalom a marhavásáron, hol a felhajtott 4220 darab közül jó áron 3011 darabot adtak el.

A vásár többi statisztikai adatait még csak ezután fogja összeállítani a vásárfelügyelőség.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ref. egyház szerdán délután 3 órakor gyűlést tart az egyház tanácstermében. A tárgysorozat pontjai közt több fontos ügy szerepel, mint pl. presbyterek és egyháztalálkozó felebbezése a délelőtti egyfolyt ban való tanítás ügyében; a homokkerti ref. hívek felebbezése a Varga-utca részen építendő templom helyének megállapítására vonatkozó végzés ellen a parochiális bizottság véleményével. A tárgysorozat különben 28 pontból áll.

Gyászünnepély a kollegiumban. A M. I. O. T. október 6-án a kollegium disztermében délután 5 órakor a következő programmal gyászünnepélyt rendez, amelyre a közönséget e lap útján tisztelettel meghívja. 1. Gyászinduló Siléhertől, éneklő a főiskolai kántus. 2. Megnyitó beszéd, tartja Sebestyén Béla, a M. I. O. T. elnöke. 3. Szavaltat, Kovács Emmuska k. a., a ref. felsőleányiskola önképző körének elnöknője. 4. Emlékbeszéd. Dr. Ferenczy Gyula. 5. Chopin, Polonaise. A) dur. Op. 40. sz. Zongorán előadja Szűcs Kálmán jh. 6. Októ. Irtó Dömény József, szavaltja Németh Károly th. 7. „Hymnus”. A kántus vezetésével éneklő a gyülekezet. Belépti díj és külön meghívó nincs.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értesítetnek a t. tagok, hogy a ma este beálló 2 napos ünnep alkalmából s Deák Ferenc-ü. templomban az istentisztelet következő időben fog kezdődni: ma este háromnegyed 5 órakor, holnap esütörtökön „Mazkir”-ral egybekötött „Haskoma” reggel 7 órakor, a délelőtti Istentisztelet 9 órakor, a mazkir fél 11 órakor, d. u. 4 órakor és este 6 órakor, szombaton d. e. 9 órakor és d. u. 4 órakor, köznapokon reggel 6 órakor, este 5 órakor.

A Hortobágyról.

Deli Matyi a cserépegető kemencében.

Mikor először telepedett állatorvos a Hortobágyra.

Az utókornak, de talán már a jelenben élő fiatalabb nemzedék okulására is érdemes leírni, hogy Debrecen városnak a Hortobágyra megválasztott első állatorvosa — lakás hiánya miatt — két nyáron át egy elhagyott cserépegető kemencében lakott. Deli Mátyás volt ez az állatorvos, aki a hortobágyi elhanyagolt állattenyésztésnek jó irányban való terelésére felhasználta — saját szavazására — szerint — minden szent disznótort, névestélyt, keresztelőt, kézfogót, lakodalmat, minden képzelhető helyet és alkalmat, ahol az állattenyésztő „kedves jó komákkal” összejöhettek.

Hűséges dolgozótársa volt az abban az időben „Hortobágy” címen kiadott lapnak is. Ez újságjában is üttötte a vasat az állattenyésztésnek jó irányban vezetésére. Egy pár piac-utcai vastagnyaku gazda kivételével szívesen is fogadták el a tanácsait. Csak az volt a bökkenő, hogy „Matyi komát” hol és miként helyezték el a Hortobágyon?

A jó gazdák közül többen kikisérték Matyit a Hortobágyra. De, bizony bármennyire néztek is, sehol nem találtak „enyhelyet” a hortobágyi első orvos számára. Nem hiában, hogy szónégetőnek is tőkén a szeme, Matyi bátyáknak is, mint érdekelt félnek, szeme elejébe akadt az elhagyott cserépegető kemence. Nagyot toppintott a kemenceelőtt és elkacagta magát:

— András komám! szólította az egyik jó gazda barátját, hogy is mondta a Krisztus? András koma ütődötten felelte:

— Azt csak ő tudja, hogy ide a sok közül melyik illik?

— Nem a! felelte Matyi bátyánk, hát az! Hogy a rókáknak lyukaik vannak, az ember fiának pedig az sincs, ahova a fejét lehajtsa! Kedves komám, ez a cserépegető kemence külső a róka lyuknál! Ebben én családostól lehajthatom a fejemet! Egyik végében nekem igazítunk lakást! A másik végében istállót az apró bogárkaimnak! Aki szeret, ott is megkeres engemet.

Beteljesedtek a Matyi bátyánk szavai. Ugy a jó komák, mint a vidéknek emberei örömezt keresték fel Deli Mátyást, akinek a „rókalyuk” alig ötven lépésnyire volt a vendéglő borivójától. Az „ivóban” szögre akasztva csingött a Deli Mátyás kis piros pipája. Ebből a piros pipából szokott füstölgetni, midőn jó anakdóttákkal fűszerezett „okos beszéddel” is szórakoztatta a hortobágyi pusztaság vendégeit.

Debrecen szeptemberi közigazgatása.

A közigazgatási bizottság üléséből

Debrecen, október 5.

Debrecen város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta meg rendes havi ülését. Az ülés sima lefolyású volt. Minden közbeszólás nélkül fogadták el a referensek havi jelentését, csupán a főorvosi jelentés alkalmával szólalt fel dr. Fejér Ferenc bizottsági tag.

Szomoruan látja a rossz közegészségügyi állapotokat, amelyek arra indítják, hogy indítványozza a csatornázás és a vízvezeték ügyének megsürgetését. Javasolja, irjon fel a bizottság a belügyminiszterhez a csatornázás ügyének elintézéséért s kéri a főispánt, hogy saját hatáskörében tegyen meg minden lehető, hogy a szabálytervezetet jóvá hagyassák.

Aczél Géza jelenti, hogy a vízvezetéki kutak készen vannak. A vállalkozók már betérjeszteték számadataikat is. A bizottság elfogadta Fejér dr. indítványát.

Az ülésről tudósítónk a következőket közli:

Jelen voltak Wessprémy Zoltán főispán elnöklete alatt Kovács József polgármester, dr. Magoss György t. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Bészler Károly, Szabó Kálmán tanácsnokok, Faust Elek, Csánky Viktor, Latinovics Mihály, Szilágyi Imre, Márk Endre, dr. Kenézi Gyula, Riekl Antal, Tóth István, dr. Fejér Ferenc bizottsági tagok.

Polgármesteri jelentés.

A polgármesteri jelentés szerint a rendőrség letartóztatott gyilkosságért 2 egyént, lopásért 5, csalásért 1 embert, rendőrileg megbüntettek 206 egyént. A kir. ügyészségnek átadatott 8 egyén, a városról eltoloncoltatott 34 egyén. A rendőrfőkapitány, mint elsőfokú iparhatóság kiállított 37 iparengedélyt, melyért 380 korona folyt be iparokta-

A legizlésebb női kalapok Fráter Irmánál szerezhetők be, Batthyány-utca 10. szám.

tási célokra. Munkakönyv 44 drb adatott ki. A katonai létszám a következő: közös hadseregbeli 1126 ember 545 ló, honvédségi 622 ember és 505 ló. A múlt hónapban 3 drb utlével adatott ki.

Az adózás.

A múlt havi pénzügyi közigazgatás állapotáról Faust Elek pénzügyigazgató terjesztette elő a következő jelentést. Egyenes adóban befolyt 101,252, hadmentességi díjban 1329, bélyegjövődékben 124,552, jogilletékben 32,616, díjjövedékben 169,036, határvámjövődékben 135,370, fogyasztási és italadóban 25,962 korona.

Tanügyi állapot.

A tanügyi állapotokról Csányi Viktor kir. tanfelügyelő tett jelentést. A vallás és közoktatásügyi miniszter Szendi Imre tanítóknak 20 kor., Alföldy Béla, Mocsáry László, Varsányi Imre, Háló Sándor, Törös Károly, Komlóssy Imre, Kovács Mihály tanítóknak egyenként évi 80 kor., Csurka István, Ókrös István, Dávid Sándor, Széchenyi István, Tassy Miklós és Horkai Lajos tanítóknak 140-140 kor., Szőke János, Hatvani József és Kardos Ferenc tanítóknak 160-160, Lengyel Elza tanítónőnek 200 kor. államségélyt utalt ki. — A tanítás egyébként a város területén levő iskolákban, valamint a tanyai iskolákban is megkezdődött.

A főorvos jelentése.

Dr. Tüdös Kálmán a város múlt havi közegészségügyi állapotáról tett jelentése a következő: A közegészségügyi viszonyok szeptember hónapban elég jók voltak. Halálozás 179, míg augusztusban 176. Még jobbak lettek volna a viszonyok, a hasiagymáz nélkül, mely betegség szörványosan ugyan, de aránylag tekintélyes számban fordult elő. Egyéb heveny fertőző kór közül a kanyaró mutatkozott nagyobb számban. Előfordult kanyaró 33, vörheny 1, hasiagymáz 43, ronesoló toroklob 3 esetben. Halálos lefolyású volt 7 tifuszeset. A köztisztaságban némi javulás állott be. Született a múlt hónapban 152 fiú, 135 leány, ebből ref. 107 fiú 99 leány, róm. kath. 38 fiú, 21 leány, g. kath. 3 fiú, 4 nő, ág. ev. 2 fiú 1 leány, izr. 7 fiú 10 leány. Elhalt 107 fiú, 72 nő. Házasságra lépett 45 pár, ebből ref. 21, róm. kath. 3, izr. 2, vegyes 25.

A jelentések meghallgatása és tudomásul vétele után kisebb felelősségi ügyeket intéztek el, mely után az ülés délután öt órákor véget ért.

UJDONSÁGOK.

Október 6.

Hullonganak a levelek. Minden hulló levélre az enyészet, mulandóság jegye van felírva.

Az ékes kövekkel hivalgó temetői sírokat betakarja idővel a felejtés mohája.

Csak akik hazájukért, a szabadságért halnak, azoknak az emlékének nem fog az idők moha. A szabadsághősök, a vértanúk sírjáról fakadt fák levelére örökélet, örök emlékezet van felírva ragyogó betűkkel.

1849-ben, október hónapnak hatodik napján, a borongós őszi napon — az osztrák zsarnokság kötéllel és golyóval végeztette ki a tizenhárom vitéz honvéd tábornokot! Ma ennek a napnak ismét gyászos fordulójához értünk!

Itt Debreczenben is kegyelettel áldozunk a vértanúk emlékének. Az iskolákban emlékünnepet tartanak.

Valódi hollandi tulipán- és jáczint-hagymák, ugyszintén szobai dísznövények nagy választékban kaphatók

A római katolikus templomban pedig külön gyászisteniszteletet tart Gróh Ferenc nagyprépost. Reggel 9 órákor fényes segédlettel tartja meg ezt a gyászmisét, amelyen az öreg honvédek is jelen lesznek.

— **Pénteken lesz a városi közgyűlés.** A debreceni városi törvényhatósági közgyűlést a tanács esztőtörtokről péntekre halasztotta. A tárgysorozatot ma küldték szét a bizottsági tagoknak.

— **A magyar-lengyel club Debreczenben.** Megírjuk lapunk tegnapi számában, hogy a lembergi magyar-lengyel club tagjainak fogadásáról és ellátásáról a városi tanács intézkedéseket tett. Mint újabb értesülünk a lengyelek esztőtörtökön délben érkeznek hozzánk Aradról, ahol résztvesznek az október hatodik gyászünnepélyen s úgy a veszthelyen, mint a vértanúk emlékszóránál szónokot állítanak. Aradról 7-én indulnak Debreczenbe, Kovács Ernő és Nagy György képviselők vezetésével.

— **Pancsovaiak Debreczenben.** Pancsova városa átiratot intézett Kovács József polgármesterhez, melyben kéri, hogy legközelebb Debreczenbe érkező kiküldötteiket, akik a gázgyárat jönnek tanulmányozni, lássa szívesen a város. A küldöttség tagjai: dr. Bogdanov János, dr. Gráber László tanácsnokok és Paulovits Gyula főmérnök.

— **Tiszába fult debreceni mérnök.** Pap György debreceni mérnök tragikus körülmények közt lelte sírját a Tisza hullámai között. Pap György egy régi ismerősénél volt vendégségben, a honnan jó hangulatban indult több társával hazafelé. Utjuk azonban a Tiszán vezetett keresztül. Pap Györgynek, mikor a Tiszához értek az a gondolata támadt, hogy átúszja a Tiszát, amit minden habozás nélkül meg is tett. A Tisza sodra azonban elkapta az úszót és Pap György a Tiszába halt. A tragikus véget ért fiatal mérnöknek még ez ideig nem sikerült megtalálni a holttestét.

— **Lódijazás.** Kabán e hó 17-én és a következő napokon lódijazás lesz. A lódijazás iránt a megye gazdaközönsége körében nagy az érdeklődés.

— **Báró, mint kőműves.** Kisvárdai városának nevezetessége ez a báró, névszerint Perényi Nándor Iván, aki nemcsak kőművesmester, hanem egyszersmind szabó-iparos is, amint ez kivételes nősülés engedélyezése iránt beadott kérvényéből kitűnik.

— **Helyre igazítás.** Lapunk tegnapi számában „Uj ügyvéd Debreczenben” című hírünkbe elírás folytán hiba került be, amennyiben az új ügyvéd nem Csáthy Kálmán, hanem dr. Csáthy Dezső, aki még e hónapban nyitja meg ügyvédi irodáját.

— **Véres verekedés.** Véres verekedés volt az elmúlt éjjel. Molnár Lajos Csige-kert 27. szám alatti lakos szóváltás közben egy vasbottal fejbévágta Szabó Antal Tizenháromváros-utcai 7. szám alatti lakos hetest, úgy, hogy az 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Szabó Antal megtette a feljelentést a rendőrségen Molnár Lajos ellen.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Pataki Juliánna ref. 23 hónapos, özv. Pongrácz Gyuláné r. kath. 64 éves, Zöldy N. ref. 9 óra, Jeney Róza ref. 6 hónapos, Tóth N. ref. 1 hónapos, Van László r. kath. 10 hónapos, Kóné N. r. kath. 2 kónapos, Ballai Sándorné g. kath. 33 éves, Rác Mária r. kath. 2 éves, Mátyás Eszter r. kath. 14 hónapos, Rajt Mihály r. kath. 40 éves.

— **Rendőri hírek.** Bódog Imréné földesi lakos ma a délelőtti órákban almát vásárolt a gyümölcs piacon, miközben a kötője

zsebéből ellopták 30 koronát tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség károsult panaszára keresi a tolvajt. — Kovács Imréné szakácsnő tegnap kint volt a vásárban. Valamit vásárolt, miközben ellopták a zsebéből 18 koronát tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség keresi a tettest. — Grósz Lőrincé panaszt tett a rendőrségen Csordás Mária ellen, aki több fehérműjét lopott el. A rendőrség megindította ellene az eljárást. — Gulrich Sándor honvédhadnagy Krimer Arminné Thaly Kálmán-utca 25. szám alatti lakos ellen tett feljelentést, aki egy terítőjét lopta el és a kapuhoz és ajtajához alkulesot csináltatott. Az eljárás megindult ellene.

— **Akar nősülni?** Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5-500,000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **Fráter Loránd** Nótáskönyve ismét kapható 2 koronáért zongorára. Csáthy Ferencnél Egyháztér 2.

— **Debreceni emléktárgyak, alkalmi ajándékok, gyermekjátékok és utazási cikkek legnagyobb választékban** Mentze Henrik újdonságok aruházában Kossuth-utca 4. szám.

— **Lapunk minden élezzeteje ingyen kapja az országos hírű, pontos címtarral ellátott Debreceni Képes Kalendariumot.** Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.

Hangok a folyosóról.

Ellenzékbe!

Nincs kibontakozás.

Budapest, október 5.

A képviselőház folyosóján ma délelőtt igaz harcias hang uralkodott a függetlenségi párt soraiban.

— Egészen bizonyos most már, — mondották, — hogy a király nem enged. Maga Kossuth Ferenc is ezt nyilatkoztatta ki, amikor Bécsből hazajött. A függetlenségi párt tehát ismét *ellenzék* lesz. Hogy mit csinálnak a többi pártok, *mi azzal egyáltalában nem törődünk.*

A vezető politikusoknak is az volt a nézetük, hogy a harc megkezdődött és *hogy most már azt végig is kell küzdeni.*

A néppárt és alkotmánypárt csendesen viselkedett.

Paczelt Jánosnál

Piacz-utca 28-ik szám.
Kertészet:
Ferencz József-ut 6. szám.

Az alkotmánypártban megelégedést keltett, hogy a függetlenségi párt egyik alelnöki állást följánlotta az alkotmánypártnak. Másrészt a néppárt boszura készül és a legelső alkalmat föl fogja használni, hogy Justhon üthessen egyet.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyószám 7. C) bérlet 2. szám.

Az aradi 13 vértanu emlékezetére.

Ünnepi diszeloadás.

I. Ünnepi nyitány. Irta Kerner József. — A személyes vezénylete mellett.

II.

Bánk bán.

Dráma 5 szakaszban. Irta Katona József.

Főbb szereplők:

Mártonfi Róbert	Oláh Géza
Gazdi Aranka	Arkosi Vilmos
Kardos Géza	Kemény Lajos
Lugosi Béla	Gyöngyi Izsó
Huzella Irén	Torma Zsiga

Holnap, csütörtökön, október 7-ikén

Erdészleány.

Nagy operette.

Heti műsor: Csütörtökön: Erdészleány, A) bérlet. — Pénteken: „Válás után“, vigjáték, B) bérlet. — Szombaton: „Kedélyes paraszt“, operette, C) bérlet.

* **Ünnepi nyitány.** Az aradi vértanuk emlékünnepe este a városi színházban Katona „Bánk-Bán“-ja kerül színre. Az ünnepélyt Kerner József ünnepi nyitánya előzi meg. A hegedű szólót Schuster karnagy játssza.

* **Válás után.** Bisson mester kacagató bohózatát elevenítette fel az igazgatóság, melyben a vigjátéki személyzet élén Zilahi Gyulával, hálásnál-hálásabb szerephez jutott. Különösen Gerő Ida, társulatunk jóízű komikája, ki az anyós szerepét adja, melyben újból alkalma lesz fényes humorát csillagtatni.

* **Erdészleány.** A tavalyi idény egyik legnagyobb sikert aratott újdonsága, mellyel nemrégiben a legújabb fővárosi színház a Feld-fele átalakított téli színház is megnyitotta kapuit, kerül színre holnap, címszerepben Zilahiné S. Vilmával, ki a tavalyi idényben is ép ezzel a szereppel aratta egyikét legszebb sikereinek. Új szereplő lesz Mártonfi Róbert, aki József császár hálás szerepét adja és Bárdos Irma, aki Zsigmondi örökét vette át. A többi szereplő az ismert tavalyi kiosztás elsőrangú szereplői.

Solymosi igazsága.

— Levél a szerkesztőséghez. —

A színésziskola szubvenció kérdésének felvetése alkalmából egy felettébb érdekes cikket kaptunk Oláh Gábor urtól a fenti cím alatt. A maga egészében csak azért nem tárhatjuk fel Oláh ur szavait olvasóink előtt, mert az érzékenyebb lelkeket kimélni szeretnők. Azonban a közgyűlés azt talán nem teheti meg, hogy a pincériskolának megszavazza a szubvenciót s ugyanakkor a színésziskolát elutasítással büntesse és alázza meg?

Oláh Gábor cikkéből mégis ki kell ragadnunk egynehány sort, mert Oláh véleménye felett mindenkinek gondolkodni érdemes, Solymosi szónokiskolájáról beszélve, ezt mondja Oláh Gábor:

„Tavaly Solymosi megpróbálta hét teológussal, hogy hogyan lehetne a predikációk megunott egyhanguságát elevenebbé, közvet-

lenebbé, művészbé tenni? Akik látták az eredményt, megmondhatják: ezért magáért érdemes volna Solymosit szerződtetni a városnak. Ezek a fiatal papok színt és harmóniát lopnak beszédükkel a hallgatóság lelkebe; megnyugtadják a vivódókat és felrázzák a csüggedőket“.

Aztán így folytatja Oláh Gábor: „Solymosi egymaga adja a városnak azt, amit a város a maga nyolevanötezerségével adhat neki. Ki nyer a vásáron? Csak a vak nem látja, hogy Debrecen városa“.

Csupán a végső szavak pesszimizmusában nem értünk egyet Oláh Gáborral. Az említett cikk a pesszimizmus körül így végződik: „Igazad van Solymosy Elek. De te még azt nem tanultad meg, hogy a mi világunkban épen azok buknak el mindig, akiknek igazuk van. Igazad van, tehát el kell neked is buknod“.

Ingyen kapja lapunk minden előfizetője a „Debreceni Képes Kalendárium“ Debrecen és Hajdu megye legmondosabb címtárát tartalmazó, diszesen bekötött képes nagy naptárt. o

Vérfürdő Gáborjában.

Agyonverték egy családot.

Tetemre hívás.

Budapest, október 5.

A „Debrecen“ tegnapi számában megírta azt a borzalmas népitételt, amely a biharmegyei Gáborján békés falujában történt. Egész falu lázadt fel egy gyújtogató ellen, akit családjával együtt agyonverték. A rémes népitételnek három felismerhetetlenségig szétmarcangolt halottja van. Ez a borzalmas történet szinte páratlan a büntettek történetében. A népitételt színhelyén még mindig nagy izgatottság uralkodik és a csendőrök összpontosítása vált szükségessé. A vizsgáló bíró a csendőrök segítségével a bűnösök kézrekerítésén fáradozik, de a vizsgálat még mind ezideig eredményre nem vezetett.

Hétfőn reggel értesítették a rémes esetről a nagyváradi kir. ügyészséget, a vizsgálóbíró és a csendőrszárnyparancsnokságot. A reggeli vonattal azonnal a büntény helyére utazott Vattay Gyula királyi ügyész, Hermann Aladár vizsgálóbíró, dr. Gerő Sándor és dr. Fisch Aron törvényszéki orvosokkal. A berettyóújfalui és sárréti járás csendőrségét azonnal összevonták a községben s a csendőrök egy főhadnagy vezetése alatt kezdtek meg a nyomozást.

Mialatt ma reggel a törvényszéki orvosok a holttesteket felbontották, a vizsgálóbíró megkezdte a kihallgatásokat. A községnek számos lakóját hallgatta ki, olyanokat, akik jelen voltak a tüzesetnél, de senki sem vállalja a bűnt és senki nem vall más ellen.

— Nem láttam semmit. Nem tudok semmit — ezt a sztereotip feleletet adják minden kérdésre a kihallgatott emberek.

A vizsgálóbíró hétfőn egész éjjel folytatta a kihallgatást, de minden eredmény nélkül. A gyilkosok közt nem akad áruló.

A kiirtott Dudás Nagy család tagjait ma temették el.

TÁVIRATOK.

Az új miniszterelnök.

Budapest, október 5.

Már az új miniszterelnök nevét is emlegetik: Azt mondják, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök legközelebbi audienciáján a király tudomására fogja adni a kormány lemond-

dásának elfogadását és az új miniszterelnök kinevezését. Ez az új miniszterelnök báró Burián közös pénzügyminiszter lenne, aki, mint báró Fejérváry veje, készséggel vállalkozik parlamentellenes kabinet alakítására. Ez a kormány azzal jönne, hogy a koalíciós pártokat kibékítse és azután egy új koalíciós kormánynak átadja a helyét.

A függetlenségi pártban azonban biznak abban, hogy a király a függetlenségi többségből nevez ki miniszteriumot és gróf Csáky, avagy Burián csak a kibékítő lenne.

A képviselőházból.

Budapest, október 5. A képviselőház mai ülése előtt Wekerle Sándor, akinek bécsi útja a hét végére maradt, felkereste Justh Gyulát s vele a képviselőház munkarendjét állapította meg. A munkarendet 10—12 nap alatt letárgyalja a Ház, azután a bankbizottság jelentése kerül a Ház elé, úgy hogy a jelentést a hó végén tárgyalni fogják. — A Ház legközelebbi ülése október hó nyolcadikán lesz.

A trónörökösne rangemelése.

Bécs, október 5. A magyar trón várományosa Ferenc Ferdinánd főherceg, amikor rangján alól házasságot kötött Chotek Zsófia grófnő palotahölgygyel, — lemondott neje egyenrangúsításáról és utódai trónöröklési jogáról úgy Magyarországon, mint Ausztriában. — A király Chotek Zsófia grófnőnek a házasságkötés alkalmával a Hohenberg Fürstin címet adta. Amilyen rokonszenvet keltett annak idején a trónörökös szerelmi házassága, olyan rokonszenvvel találkozik most bizonyosan az a hír, hogy a király a trónörökös nejeinek rangemelését adományozott. Mint bécsi tudósítónk táviratozza, a rangemelés értelmében a trónörökös feleségét ezentúl a Fürstin cím helyett a Herzogin cím illeti meg, amellyel már a fenség — Hoheit — megszólítás jár, míg eddig Hohenberg Zsófia hercegnőt hivatalosan a „durchlauch“ titulálás illette meg, ami magyar nyelven a „kegyelmes“-nek felel meg.

A zágrábi ítélet.

Zágráb, október 5. A „Magyar Távirati Iroda“ jelentése: Ma reggel nyolc órakor hirdették ki a zágrábi pörben az ítéletet. A Pribicevics testvéreket 12 évi súlyos börtönre ítélték. 18 vádlottat felmentettek, a többieket 7-től 4 évig terjedő fogházbüntetésre ítélték. Borocsit Milán 6 év, Rebraesa Nikola 5 év, Rebraesa Sztankó 5 év, Konesár György 5 év, Konesár István 5 év, Berkics Pero 8 év, Zsifkovics Simon 6 év, Oblakovics Athanasz 6 év, Keresár Stanó 5 év, Csorics Milán 5 év, Maticsovics Pál 5 év, Tadvanovics Stenó 5 év. Felolvasták azután az ítélet indoklását, amely eltart délutáni 1 óráig.

A boszniai alkotmány életbeléptetése.

Bécs, október 5. Bosznia alkotmánya életbeléptetésének kimondását elhalasztották, mivel ahhoz Wekerle Sándor nem járult hozzá. Wekerlét erre a magyar válság megoldásának kérdése készítette.

Flitelt váltoór.

Arad, okt. 5. A Pécska környékén történt vasúti szerencsétlenség okozóját Szabó Márton váltóúrt ma vontatás felelősségre a tör-

vényszék. Minthogy rábizonyult, hogy 6 volt az oka a 6 ember halálát okozó szerencsétlenségnek, a törvényszék 4 évi fogházra ítélte.

A horvát képviselők a zágrábi felségárulók mellett.

Budapest, október 5. A horvát képviselők ma értekezletet tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. A határozati javaslat kimondja, hogy a zágrábi felségársértés elítélteit az ítélet után is ártatlanoknak tartja s a pórt olyannak tekinti, amelynek tárgya alaptalan, hazug, megvásárolt tanuk által lett bizonyítva s amely nem egyéb az egyetértésnek megbontására szolgáló rendőri akciójánál. A határozati javaslat köszönetet mond a horvát sajtónak a pörben tanúsított magaviseletéért.

A Haverda-ügy.

Szabadka, okt. 5. A tábla vádtanácsa a beadott kifogásokat október 12-én fogja tárgyalni. Az ügy főtárgyalása minden valószínűség szerint november első napjaiban lesz.

Kilépés az alkotmánypartból.

Budapest, október 5. Maróthy László képviselő ma bejelentette az alkotmánypartból való kilépést azon indoklással, hogy nem akar a függetlenségi eszmék ellen harcolni.

Vilmos császár meghívása.

Bécs, okt. 5. Vilmos császár meghívta vendégül Ferenc Ferdinánd trónörökösét és nejét Hohenberg Zsófiát. A trónörökös pár valószínűleg novemherbe megy Berlinbe.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatársde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 6.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Bágyadt irányzat mellett 10.000 métermázsza került forgalomba 5-10 fillérrrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek közül tengeri 5 fillérrrel olcsóbb, a többi nyugodt. Idő: boros.

Buza októberre	14 07—80
Buza áprilisra	14 02—03
Rozs októberre	9 62—63
Zab októberre	10 01—02
Rozs áprilisra	7 59—51
Zab áprilisra	7 63—64
Tengeri szeptemberre	6 92—93
Tengeri májusra	0 00—00
Repece augusztusra	00 00—00

TÖRVÉNYKEZÉS.

§. Kiténtetett kuriai bírák. A király mint a hivatalos lap mai száma közli, dr. Bernáth Gézának, a Kuria másodelnökének az igazságszolgáltatás terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend nagykeresztjét, Váلكai Bertalan kuriai tanácselnöknek pedig, a jogszolgáltatás terén szerzett elismerésül a „Dunaegyházi“ előnévvel a magyar nemességet adományozta.

Szerkesztői üzenetek.

R. J. Szolnok. Kedves levelező-lapot és a dalokat megkaptuk. Átadtuk a Szent-László dalegyesület karnagyának. Nagy szeretettel készülnek rájuk.

Cs. L. Köszönjük a küldeményt.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— Ha! Nézzen Arielre! Nem tud többet a tizenötödik századról, mint akár a macska a konyhában és mégis érdekelve van már. Boldog Ariel!

Ariel ismét rám tekintett, még pedig a bor és győzelem kettős megittasodásában.

— Nem tudok többet, mint a macska a konyhában, — ismétlé a kielégített hiúság egy ostoba mosolyával — Én a boldog Ariel vagyok. Hát maga mi?

Miserrimus Dexter hangos hahotára fakadt.

— Nem mondtam-e? — szölt — Nem farsa-e? A dráma személyei. — folytatá, — számszerint három. Csak nők. Angélica, egy nemes hölgy, egyenlően nemes lélekben és születésre nézve. Cunegonda, egy gyönyörű ördög nő alakjában. Damorida, ennek szerencsétlen komornája.

Első jelenet: Sötét boltozatos szoba egy kastélyban. Idő: este. A baglyok huhognak az erdőben; a békák kuruttyolnak a tóban. Nézzen Arielre! Borsózik a háta; hallatólág borzad. Bámulatra méltó Ariel!

Vetélytársam az ur szemeiben, kihívólag szemlélt.

— Bámulatra méltó Ariel! — ismétlé ittas hangon.

Miserrimus Dexter elhallgatott s újból felvette burgundival megtöltött poharát, mely egy székére alkalmazott, mozgatható kis asztalkára volt helyezve.

Figyelmesen néztem, míg borát szörpölgette. A pir mindjobban elborította arcát, a fény még mindig lángolt szemeiben. Letette poharát ajkainak egy kedélyes cuppanásával és folytatá:

— A jelenlevő személyek a boltozatos szobában: Cunegonda és Damorida. Cunegonda beszél: „Damorida! Asszonyom! Ki fekszik betegen a fölöttünk lévő szobában? Asszonyom, a nemes hölgy, Angélica. Szünet. Cunegonda ismét szól: Damorida! Asszonyom! Szeret-e Angélica téged? Asszonyom! a nemes hölgy mindenki iránt nyájas és jó s irányomban is nyájas és jó!

Ismét elhallgatott. Hogy borát szörpölgesse? Nem! most ez egyszer nagyot ivott belőle.

Már is elmúlt az izgatószer hatása?

Figyelmesen rátekintettem, amint hátra dőlt székében, percekig elgondolkozva, mielőtt folytatta elbeszélését.

Arca még mindig sötét pirban égett; de szemeinek lángja már lohadni kezdett. Észrevettem, hogy amint fokozatosan előre haladt a párbeszédben, mind lassabban és lassabban beszélt.

Már is érezte az erőltetést?

(Folyt. köv.)

Inga órák

a legjobb kivitelben s a legjobbszerkezettel egyszerű és kettőzött harangütéssel, ugyszintén legjobb

Zseb-, ébresztő- s fali órákat is
1 évi jótállással

Blattner Béla

órás üzletében Debrecen, Kossuth-u. 4. sz. alatt lehet a legolcsóbban beszerezni. Ugyanott órajavítások is, jól javítva, 1 évi jótállás mellett.

Női ruhaszövetek

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fűzők

Arctályol, divatövek, gyöngy- és bőr díszítések,

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátyolok

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

BUTOR.

Varga József

butorkereskedő, asztalos,
.: kárpitos és díszítő .:

DERRECZEN, IV., Piacz-utca 44. sz.

Alapított 1850. Telephon 377.

A debreceni iparművészeti
kiállításán állami ezüst-
.: éremmel kitüntetve .:

Óriási választék mindenféle stílyű és árú
butorokban, ebédő, háló, szalon, férfi-
szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

~ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ~

A debreceni ipartestületi
kiállításán ezüst éremmel
.: kitüntetve .:

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutá-
.: nyos és pontos kiszolgálás. .:

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLA- TOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és
belbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth utca.

Legbiztosabb szépitőszert a
FÁY-fale ARC-CRÉM.
 Kíttüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.
 Hatása csodás!
 Szépit, fiatalít! Legkíméletesebb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen.
 Egy tégely ára egy korona
 Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona
 Kapható a készítő
GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =
 Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469.
 „ARANYEGYSZARVU” gyógyszerész.

Vászon, Fehérnemű,
 Asztalnemű,
 Ágynemű,
 Zsebkendő,
 Harisnya

Menyasszonyi kelengyék

Donogán és Somossy
 cégnel
 Debreczen,
 Kistemplombazár.

Perfect irodai erő

teljesen önálló munkás, azonkívül

EGY UTAZÓ,
 mindkettő a szénszakmából, több éves gyakorlattal, budapesti szénnagykereskedő céghez kerestetik. Részletes ajánlatok igény megjelölésével „Állandó állás 1598” jelige alatt
BLOCKNER I.
 hirdető irodájába Budapest, IV., Sütő-utca 6. intézendők.

Padló lakk
 minden színben, dobozonként 60 krajcar
 a **Festékgári raktárban**
 Hatvan-utca 8. szám. Telefon 205. szám.

Biehn Asphalt fedőlemezei
 Vaskályhák
 Takarék tüzhelyek
 Francia konyhák
Sesztina Lajos
 vasraktárában
 Debreczen, Piac-u. 23.

Villamos világitást,
 telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.
 Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Megakadályozza a hajhullást!

Megakadályozza a korpaképződést!

St.-Louis 1904.
 Miland 1906.

Leg-nagyobb díj!
 Leg-nagyobb díj!

DR. DRALLE NYIRFA-HAJVIZE
 a legnemesebb és legtermészetesebb fej- és hajviz.
DRALLE GYÖRGY, HAMBURG.
 Nagybani raktár Ausztria-Magyarország részére: **M. Hoffmann & Co., Tetschen a. d. E.**

Erősíti a hajnövést!
 Éleszti az idegeket!

6548—1909. szám.

Gabonaszállítási hirdetés.

A máramarosszigeti m. kir. erdőgazgatóság magtárai részére szállítandó gabonaneműk biztosítása céljából 1909. október hó 18-án d. e. 10 órakor az erdőgazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A tárgyaláson részt venni óhajtok felhivatnak, hogy az egy kor. bélyeggel ellátott és 5000 (ötezer) korona készpénz, avagy állami értékpapír bántapénzzel felszerelt írásbeli ajánlataikat a versenytárgyalás napjának délelőtti 10 órájáig az alólirt erdőgazgatóságnál nyújtsák be.

A szállítandó gabona mennyiség a következő:

A bocskói magtárba	120 q buza,	140 q rozs
A rahói	185 " "	690 " "
A körösmezői	185 " "	640 " "
A felsővisői	300 " "	1150 " "

Összesen 790 q buza, 2620 q rozs

Az árlejtési és szállítási feltételek az alólirt erdőgazgatóságnál, a bustyaházi m. kir. erdőhivatalnál, a bocskói faraktárgondnokságnál, a rahói, mezőháti és visői erdőgazgatóságoknál nemkülönbben a nagykarolyi, debreceni és beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságoknál tekinthetők meg.

Az árlejtési feltételekbe ütköző, avagy a későn érkező és az utóajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

M. kir. erdőgazgatóság.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1908—9 vágásu, elsőrendű cser hasáb tűzifa waggononkint (100 q), apátkereszturi állomásonál kocsiba rakva 110 (Egyszáztiz) koronáért, — öt waggonon felüli rendelésnél waggononkint 105 koronáért eladó.

A vasuti fuvardíj kocsinként apátkereszturi állomástól Bihardiószegig 18 korona 74 fillér, Gyapolyig 21.74, Paptamásiig 23.74, Biharig 26.74, Nagyváradig 30.74, Debrecenig 34.74, Szoboszlóig 39.74, Kabáig 45.74, Püspökladányig 50.74, Karcagig 53.74, Kisujszállásig 58.74, Mezőkeresztesig 37.74, Berettyóújfaluiig 40.74, Bárándig 47.74, Cséffáig 42.74, Nagyszalontáig 45.74, Sarkadig 50.74, Gyuláig 53.74, Békéscsabáig 58.74, Horgosig 85.74, Szabadkaiig 90.74, Zomborig 102.74, Érselindig 17.74, Érmihályfalvaiig 22.74, Nyirábrányig 29.74, Vámospéresig 29.73, Hajduhadházig 39.74, Ujfehértóig 45.74, Császárszállásig 47.74, Nyiregyházig 47 korona 74 fillér.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartói hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet földadni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszer keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „D.V.“, „Szinházhati“, „Pipacs“, „K. Z.“ jeligére.

Középkori urlembert ismeretségét keresem, ki anyagilag is támogatna. — Levelet kérek ez ujság kiadóhivatalába „Pálma“ jeligére.

S. W. Berlin. Tegnap este a kívánt helyen vártam. miért nem jött? — Czim: „Drezda“ a kiadóba.

Ószi rózsától levél ment a főpostára, posterestante.

Melyik fiatal vagy nős ember lenne hajlandó, egy középkori nővel, megismerkedni és tiz koronával kisegíteni, az írjon Fehér szekfü jeligére, a kiadóba.

45 éves, magános munkás ember vagyok, nősülési szándékból keresek 30-40 éves leányt vagy magános asszonyt. 1000 korona készpénzzel rendelkezem. — Levelet kérek „Becsület munkás“ jeligére a kiadóba.

Ajánlat.

A legjobb ízű aromás pörkölt kávé Félégyházynál kapható. Villanyüzemű kávé pörkölde a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok.

Zongorák, Pianinók, Harmoniumok és Cimbalmok bérbe kaphatók Schmidt S. hangszer raktárában.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Récsenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Pénztárnoknő helybeli elsőrangú női divatüzletbe azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Debreceni Tisztviselők Önszegélyező-Egyletének szabója.

MEGÉRKEZTEK

a legdivatosabb férfi szövetujdonságok

==== őszi és téli idényre, ====

ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Önszegélyező-Egyletének mintagyűjteménye.

SZABÓ LÁSZLÓ

férfi szabó, Széchenyi-utca 1. szám.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Műhelynek világos pineze kiadó. Értekezhetni István-gőzmalmi portásnál. Ócska deszka kerestetik.

Külön bejáratu garçon lakás, elegánsan butorozva (gáz, parkett) a piacon kiadó. Cim a kiadóban.

Koszt és kvartély kapható Vigkedvő Mihály-utca 17. szám alatt.

Két raktár november 1-re kiadó, Csapó-utca 50 sz.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Házvezetőnőnek ajánlkozik intelligens, fiatal özvegy nő; elősméet jó gazdasszony. Cim a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Teljes üzleti bolt berendezést és portálót keres Csillag Arthur Hegedűs és Sándor özvegnél, Kossuth-utca 11.

Pénztárnoknő felvétetik Félégyház János fűszerüzletébe. Ki már gyakorlattal bír, előnyben részesül.

Egy jó családból való flu tanulónak Juhász István épület- és műlakatos vállalatánál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Ügyes mosónő kerestetik. Cim: Varga-utca 12.

Eladás.

Eladó ídel, saját termésű must, 100 hektó Rizling és Ezerjéből Molnár Lukácsnál, Debreczenben.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Egy hus-, tej- vagy kenyérhordó féderes kocsis eladó. Csapó-utca 40.

Bihar-Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az ideai termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Babot, diót, kölest és egyéb magvakat vesz Zipser Samu, Temesvár.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénzavas- és villamvizfürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

A

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngyvel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbrőt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában. DEBRECEN.

Remek

szép kivitelben

készítünk női alkalmi és angol ruhákat, kosztümöket, Selyem és Plüskabátokat elsőrendű divattermünkben

Bosznay J. és Társa

Debreczen, Kossuth-u. 5.

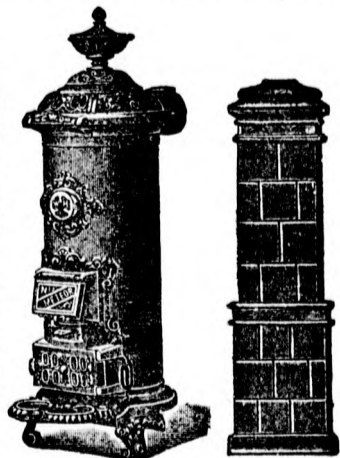
Porcellán kályhák

budweizsi és honi gyártmányban.

„METEOR“ folyton égő kályhák

Felülmulhatatlan fűtőképességgel.

Tüzelő ür tüzmentes anyagból.

Legnagyobb tüzelőanyag megtakarítás! Kis helyet foglal el! Átlap ingyen és bérmentve.

BERAKOTT ÉS VASLEMEZ

TAKARÉK TŰZHELYEK.

TÓTH GYULA DEBRECZEN

vasnagykereskedő.

városházépület, Piacz-u.